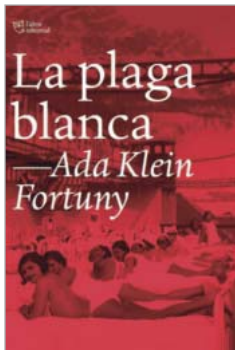
Ali SMITH. *Hivern*

Traducció de Dolors Udina, pròleg de Marina Espasa. Barcelona: Raig Verd, 2020, 275 p., 20 €

L'escriptora escocesa Ali Smith va néixer a Inverness l'any 1962 i viu a Cambridge. Els seus llibres han rebut nombrosos premis literaris i nominacions, començant per *Hotel World* (2001) i continuant per *L'accidental* (2005) o, molt en particular, *Com ser-ho alhora* (2014), que va ser finalista del premi Man Booker. L'editorial Raig Verd, que publica la seva obra en català, aborda ara, a un ritme d'un títol per any, la publicació del

quartet narratiu integrat per *Tardor* (Premi Llibreter 2020), *Hivern*, *Primavera* i *Estiu*. A *Hivern*, el segon lliurament de la sèrie estacional, Smith congrega una sèrie de quatre personatges en un casalot de Cornualla on una família es disposa a celebrar el Nadal. Tot i que la casa té quinze habitacions, sembla que no hi ha lloc per a tothom. Una immigrant croata aporta la llum i l'escalfor que la família no ha sabut trobar unificant passat i present. La trama serveix a l'autora per llançar una mirada sàvia, divertida i contundent sobre l'era de la postveritat, la crisi de refugiats, la crisi climàtica i les notícies falses.

Ada KLEIN FORTUNY. *La plaga blanca*

Barcelona: L'Altra editorial, 2020, 157 p., 16 €

Ada Klein Fortuny és un pseudònim, el nom de pluma darrere el qual s'amaga el debut literari d'una metgessa nascuda el 1975 que treballa fent recerca en malalties infeccioses. Això sens dubte l'ha dut a interessar-se per la tuberculosi, la «plaga blanca», la malaltia infecciosa més mortífera des de fa cent anys, tot i que ara ja n'hi ha poca. Se'n diu plaga perquè s'encomana com una pesta. Tant, que s'aïlla els malalts, se'ls aparta, se'ls tanca. En aquest confinament, els malalts decadendeixen i empal·lideixen (i d'aquí que se'n digui blanca). El llibre és el resultat d'una sèrie de lectures, sobretot de correspondència i papers privats, de diversos artistes i escriptors

del segle XX que van estar relacionats amb la malaltia. Començant per Apollinaire i seguint per Picasso i Éluard, l'autora ha anat estirant fils i ha afegit a la llista d'escriptors afectats per la tuberculosi Salvat-Papasseit, Kafka, Katherine Mansfield, Txékhov i, finalment, Orwell. Ara bé, adverteix l'autora, «aquest no és un llibre sobre tuberculosi, és un llibre sobre la vida d'una gent connectada pel fil invisible de la mateixa malaltia», que la porta a interrogar-se sobre la relació entre la persona i la malaltia que pateix. Conviure amb la malaltia, diu, «no és només l'enfrontament amb la por a la mort, sinó també al declivi del cos». A més, en el cas de la tuberculosi s'hi afegeix «el confinament volgut o imposit; la por a emmalaltir més, la d'infectar els estimats, l'aïllament».

Mercè IBARZ. *Triptic de la terra*

Barcelona: Anagrama, 2020, 328 p., 19,90 €

Mercè Ibarz (Saidí, 1954) és narradora, periodista cultural i assagista. Quan, l'any 1993, va publicar *La terra retirada* va obrir un camí que no ha deixat de donar fruits per a la narrativa en català. «Crònica autobiogràfica i d'un país», en paraules de Joan Triadú, Ibarz hi evocava els canvis socials, econòmics i paisatgístics que la gestió de les terres de cultiu pot suposar en un territori: en aquest cas, el seu poble natal, Saidí, a la Franja. Al cap de dos anys, Ibarz va escriure'n la versió novel·lada, *La palmera de blat*, protagonitzada per una jove periodista que torna tres dies al poble per assistir al fu-

neral del seu avi centenari. És una novel·la d'una bellesa rara, plena d'imatges inesborrables, en què, com qui segueix un joc de pistes, la protagonista reanima la memòria del seu racó de món, dels seus vius i dels seus morts. Ara, passats més de vint-i-cinc anys, reprèn el fil del relat amb una tercera part inèdita, titulada *Labor inacabada*, per donar forma a aquest *Triptic de la terra*. Altre cop en el registre de la crònica en primera persona, amb fragments d'assaig fotogràfic, Mercè Ibarz continua, amb renovada llibertat expressiva, les seves anades i vingudes entre les fronteres dels gèneres literaris per constatar fins a quin punt les històries, la història, comencen a contar-se soles i amb els anys es descobreix que no s'acaben mai.